

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Erős törekvés az egységes párt felé

A Jogász Sportegyesület tegnap esti emlékünnepe Bethlen István gróf miniszterelnökön kívül — aki Tisza István szellemét idézte — számos politikai felszólalás hangzott fel. Így beszélt a Kisgazdapárt tagjai közül Eörfy István dr. aki az egységspárt megalakítására hívta fel a miniszterelnököt, és Perényi Zsigmond báró is, aki a munkapárt tekintélyes csoportjának az exponense.

A munkapárttól egyébként is olyan hírek keltek szárnyra, hogy a vezetők megbeszéléseket folytattak, hogy hajlandók Bethlen István gróf miniszterelnököt támogatni. Értesülésünk szerint ezek a hírek nem felelnek meg a

valóságnak. Ezzel szemben a kisgazdapártban erős a törekvés és szinte egyhangú a vágy, hogy Bethlen István gróf minél előbb alakítsa meg az egységes kormányzópartot. Hangsúlyozzuk, hogy egyhangú a vágy, mert a Hencz-Dömötör-Lipták-frakció, amely eddig tüntetően ellenezte az egységspárt alakítására irányuló tárgyalásokat, most szószólójává vált a kormányzópart minél előbb való megalakításának. Hangoztatják, hogy a kisgazda és polgári társadalomnak minél előbb össze kell foguik a szerintük egyre erősödő szociáldemokrata szervezkedés ellen, amelyben ők nagy veszélyt látnak.

A kisgazdapárt szilárd hangulata Bethlen mellett

A hangulat a pártban erősen Bethlen mellett van és fokozza Bethlen kilátásainak reményét az a körülmény is, hogy Meskó Zoltán vette át az egységspárt alakítására irányuló tanácskozások vezetését a pártban. Meskó szerint a kisgazdapárt nem mehet ellenzékbe, mert komikus volna választóközönsége előtt, hogy az a párt, amely 2 éven keresztül a kormányban minden javaslatát megszavazta, most a választás előtt egyszerre ellenzéki hurokat pengessen. Meskó Zoltán agitációja fogja

leszerelni a kisgazdapárt ama csoportját is, amely nagyatádi Szabó Istvánt szerette volna az ellenzék számára megnyerni. Egyébként a kisgazdapárt holnap este értekezletet tart, ezt pártvacsora követi, amelyen értesülésünk szerint részt vesz a miniszterelnök is, aki ekkor fontos politikai nyilatkozatokat szándékozik tenni. A vacsorán részt vesz nagyatádi Szabó István is. Információnk szerint a holnapi pártértekezleten fel akarják kérni Bethlen István grófot, hogy lépjen be a kisgazdapártba.

A miniszterelnök nyilatkozik a kisgazdapártban

Egyes körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök holnap megjelenik a kisgazdapártban, ahol nyilatkozatot tesz. Ezzel szemben a kisgazdapártban kijelentették nekünk, hogy az értekezletnek a terve tényleg felmerült, azonban

nem tudják, hogy a miniszterelnök a holnapi nap folyamán nagy elfoglaltsága mellett tud-e időt szakítani magának arra, hogy a kisgazdapártot meglátogassa. Amennyiben a miniszterelnök ur a holnapi nap folyamán erre ráér, az est folyamán megjelenik a kisgazdapártban.

Főispánok értekezlete a választójog ügyében

A választói jog ügyében a belügyminiszteriumban ma délelőtt ankét volt, amelyen résztvettek az ország főispánjai.

A nemzetgyűlés tovább folytatja az indemnitás vitáját. A 8 órás üléseket kéri ívet

azonnal be fogják nyújtani, mihelyt az ehhez szükséges 50 aláírás meglesz. A helyzet az, hogy az indemnitás vitája még néhány napig elhúzódhat, mert az ellenzék szónokai valamilyen fel akarnak szólni.

Andrássy egyedül hagyja el a keresztyénpártot

Budapest, január 3. (MTI. magánjelentés) A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjában ma este 7 órakor megjelent a Magyar Közszolgálati Alkalmazottak bajtársi szövetségének küldöttsége és ismertette a közszolgálati alkalmazottak jelenlegi súlyos helyzetét, majd szövéttette azt, hogy a nemzetgyűlés még a múlt év nyarán elfogadta azt az indítványt, hogy azok a közszolgálati alkalmazottak, akiknek 12 havi frontszolgálatuk van, soron kívül előléptessenek, amit Hegedüs akkori pénzügyminiszter is elfogadott. Ez azonban a mai napig sem valósult meg. Kéri Haller Istvánt, hogy e sérelemre hívja fel a kormány figyelmét.

Haller megígérte, hogy még az indemnitási vita folyamán felhívja e körülményre a

kormány figyelmét és meg van győződve arról, hogy e méltányos követelést a párt a magáévá teszi.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja holnap este értekezletet tart, amelyen gróf Andrássy Gyula nagyobb beszéd keretében bejelenti az elnökségről való lemondását és a pártból való kilépését. Andrássyt senki sem fogja követni a kilépésben, legfeljebb csak Pallavicini György ögróf és Huszár Elemér, akiknek legutóbbi parlamenti szereplését a párt nem helyesli és a holnapi értekezleten azt valószínűleg szóvá is fogják tenni. Holnap választja meg a párt a választójogi bizottságot, amely a miniszterelnök választójogi javaslatát annak idején tanulmány tárgyává fogja tenni.

Bethlen nem volt Bukarestben

Budapest, jan. 3. Egy aradi napilap legutóbbi számában terjedelmes közlemény látott napvilágot arról, hogy Bethlen István miniszterelnök, aki a karácsonyi ünnepeket Károlyi László birtokán, Radványon töltötte, díltóltag

Bukarestben járt és ott a román politika vezető egyéniségeivel tárgyalt.

Illetékes helyen felhatalmazták a MTI-t annak kijelentésére, hogy ez a hír minden alapot nélkülöző tendenciózus koholmány.

Hegyeshalmy nem mond le

Budapest, január 3. Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter december 31-én express-levellet kapott Győről, amelyet a keresztényszocialista szakszervezetek győri ve-

zérlő-bizottsága intézett hozzá. E levélben felszólították, hogy mondjon le miniszteri állásáról, lépjen ki a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjából és menjen ellenzékbe, mert a

győri keresztényszocialista szakszervezet vezérlő-bizottsága kimondta, hogy a kormányt nem támogatja és a kormány politikája ellen minden megengedett eszközzel küzd. Kimondták, hogyha követelésüknek nem tesz eleget, bizalmatlanságot fognak szavazni. A miniszter ezt válaszolta: Két év előtt a győri első kerületben a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának programjával léptem fel. E program alapján egyhangúlag választottak meg. E program alapján állok ma is és meg a Kormányzó ur Öfömlétségének a nemzetgyűlés többségének s pártomnak bizalmát bírom, miniszteri állásomról lemondani nem fogok. Abban, hogy mint képviselő a kormányt támogatom-e, vagy ellenzékbe menjek-e, csak lelkiismeretemnek lehet döntő szava, másnak nem és így utasítást erre nézve senkitől el nem fogadhatok.

Sopron ünnepe

Sopron, január 3. Sopron város polgársága hétfőn délután rendkívül meleg tüntetésben részesítette Thurner polgármestert. Az átadási ünnepélyvel kapcsolatban a városházát fényfólagokkal díszítették fel és a hatalmas közgyűlési terem zsúfolásig megtöltötte a közönség. A polgármestert három tagú küldöttség vezette a terepre, ahol riadó ünnepséggel fogadták.

Köpler Kálmán dr. a város nyugalmazott polgármestere és volt országgyűlési képviselő méltatta Thurner Mihály érdemeit és a város polgárságának háláját, elismerését fejezte ki iránta. Beszédét azzal fejezte be, hogy Sopron városának viruló fejlődését és a hazának a régi ezeréves nagyságban való feltámadását kívánja.

Thuring Gusztáv dr. a szülővárosukból elszármazott és az ország különböző részében élő, de szülővárosukhoz mindvégig hű Soproniak nevében beszélt.

Bizonyság a világ előtt

Thurner polgármester melyen meghatva hosszabb beszédben válaszolt és rámutatott arra, hogy megfizetett külső és belső ellenségek terjesztettek évtizedeken át azt a hazugságot, hogy Magyarország nem a szabadság országa, hanem az elnyomás börtöne. A világ elhitta a hazugságot. A soproni népszavazás bebizonyította a világnak, hogy itt az idegen anyanyelvűek épen olyan jól érzik magukat, mint a magyar anyanyelvűek, hogy itten nép és népfaj között különbség nincsen, hogy mindenki egyformán jogosított édes gyermeke az ezeréves Magyarországnak.

Már nincs antant katona

Sopron, január 3. A népszavazás idejére Sopronba rendelt antant katonaság ma délelőtt föl 10., 11. és 12 órakor vonaton elhagyták a várost. A katonák visszatértek Felsőszilésiába.

Sopron város polgársága hálát adhat a mindenhatóknak, hogy neki juttatta a legelső alkalmat, hogy a Trianonban szétépett Szent István palástjának régi épségében, régi fényében való visszahelyezésén dolgozik. Az elért eredményért neki juttatott elismerést visszahárítja a város minden polgárára és csak alázatosan áldja Istenét, amiért engedte megérni a mai napot; élete legszebb napját.

Az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

A munkáskérdés őszinte megoldása

Budapest, január 3. A nemzetgyűlés mai ülését *Bottlik* József alelnök egynegyed 11 órakor nyitotta meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és az elnöki bejelentések után rátérnek az *indemnitás* vitájának folytatására.

Szabó József: A szociáldemokratákkal való kibékülésről szólva azt mondja, hogy nincs a nemzetgyűlésnek egyetlen tagja sem, aki ne kívánna őszintén az összes társadalmi rétegekkel való kibékülést. Ha ennek a kibékülésnek feltételei vannak, azokat elsősorban nekünk van jogunk megszabni. Egy ilyen feltétel a

Szűnjön meg a pártteror

— Kérde, vajon a szociáldemokraták nem csupán a maguk számára akarják-e biztosítani a szabadságot. Hajlandók-e elismerni a polgárság és a társadalom minden rétegének jogait és szabadságát? A szociáldemokraták egyenjogúságot követelnek, holott a gyárakban éppen az egyenjogúságnak az ellenkezőjét cselekszik. Alkuszni a kormányval és a maguk részére akarnak szabadságot és addig ők a gyárakban valóságos *terror* fejtenek ki azokkal a munkásokkal szemben, akik nem hajlandók belépni a szociáldemokrata pártba. A szociáldemokraták, amikor munkabér szerződéseket kötnek, úgy tesznek a keresztényszocialista, vagy nem szocialista munkásokkal, hogy azok ne léphessenek munkába. Eseteket sorol fel, hogy *terror* fejtenek ki a szociáldemokraták, a nem szak-

bevallása és elismerése annak, hogy az az irányzat, amelyet a szociáldemokraták követtek a múltban, a nemzetre sok rosszat és veszedelmet jelentett. Ha ezt elismerik, akkor ennek a következményeit is le kell vonniuk. Tehát akik a múltban ezt a politikát hangoztatták a nemzettel szemben, lássák be hibáikat és igyekezzenek a nemzet érdekeivel összhangban álló munkát kifejteni. Ha ezt a feltételt elfogadják, akkor a kibékülésnek semmi nehézsége nincs. E feltétel jogosságának belátása helyett azonban azt látjuk, hogy ők állítanak feltételeket a nemzetgyűléssel szemben.

szervezeti munkásokkal szemben. A szabadságjogoknak ilyen módon való rosszindulatú kezelésének következménye és szükségképeni eredménye az lesz, hogy a kormány, amely segíteni igyekezett a bajokon, éppen emiatt nem fog tudni segíteni. A szociáldemokrata párt a külpolitikai kérdésekben egészen másképp viselkedett akkor, amikor Károlyi visszatérését szívesen vette volna, akivel az 1918-iki regimét újra visszaállíthatta volna. — Ezt az eszmét a románok és csehek a legnagyobb szeretettel pártolják, mert ezzel Csonkamagyarország hosszú időre biztosítva volna számukra. Ez a párt azt kívánja, hogy a hadseregéből távolítsák el a politikai szellemet és ugyanekkor *épen ők viték be a politikát a hadseregbe.*

Meg kell határozni a szakszervezetek működését

— A szociáldemokraták osztályhadsereget teremtettek és népfőrségeket állítottak fel. Melyek azok a kérdések, amelyeket a szociáldemokratákkal rendezni kellene? Az első kívánság volna a szakszervezeti kérdés rendezése. Meg kell határozni a szakszervezetek működési jogát. Biztosítani kell törvényileg, hogy működésük ellenőrizhető legyen, hogy szakszervezetekben a munkásság tényleg megtalálja gazdasági és szociális bajainak orvoslását.

Ha a kormány ki akar békülni a szociáldemokrata párttal, szükséges, hogy ezt a kérdést mindkét oldalról őszinteséggel kezeljék. Kijelenti, hogy a keresztényszocialistapárt mindig az igazság alapján állott, megmutatta azt akkor is, amikor a kormány bizottságot küldött ki az internálás ügyének felülvizsgálására és ebbe a bizottságba a keresztényszocialistákat és szociáldemokratákat meghívták. A szociáldemokraták azonban, arra a kényelmes állás-

pontra helyezkedtek, hogy nem küldik ki képviselőjüket a bizottságba. A keresztényszocialistáknak volt bátorságuk hangoztatni, hogy az igaz bíróknak büntetésüket el kell venniük, de az ártatlanokat szabadon kell bocsátani. Mindezekkel a kérdésekkel a kormány legfeljebb a szociáldemokratákkal való kibékülés kérdését oldotta meg.

Nemcsak az *ipari*, hanem *mezőgazdasági* munkáskérdést is megoldani kívánja. Helyteleníti, hogy a mezőgazdasági munkásokat törölték az ellátatlanok sorából. Azután szól a hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvaik kérelméről, akik annak idején a kényszerkölcsönre utolsó fillérüket is odaadták. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri, utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a kényszerkölcsön alkalmával kibocsátott és 1000 koronát meg nem haladó utalványt haladéktalanul váltsa be.

A választójog a középosztály uralmát biztosítsa

A miniszterelnök programjában olyan *választójogot* akar, hogy az biztosítsa a magyar *középosztály* uralmát. E cél elérése érdekében azonban szükséges, hogy ne engedjék elpusztulni a magyar középosztály hatalmas rétegét: a *tisztviselői kart*. Megérti a kormány nehéz helyzetét. Követeli a tisztviselőkérdés sürgős megoldását. Az értékes elemek napról-napra hagyják el az államot és csak a kevésbé értékesek maradnak meg. Helyezzék el a tisztviselőket részvénytársaságoknál és bankokban, ahol a tisztviselők amúgy is különóráznak.

Még egy súlyos adóssága van a kormánynak, még pedig a *kisiparosokkal* szemben és ez az *ipartörvény revíziója*. Örömmel hallotta, hogy a javaslatot most beterjesztették és reméli, hogy ez nemsokára tető alá is kerül.

Szocialissá kell tenni az egész életet

Giesswein Sándor az eddigi tapasztalatok után nem bizik a kormány őszinteségében. A szavazati jog gyakorlásánál biztosítani kell a titkosság érvényét szocialista alapon a nők bevonásával.

Az összes európai államokban azt látjuk, hogy a különböző nemzetiségekből álló társadalmi rétegek együttes munkája tette naggyá az illető államot úgy a kultúra, mint a közgazdaság terén. A nemzeti gondolatnál tehát nem szabad magunkat üres ideológia által vezetettetni.

Áttér a szociális kérdésre. Ezt a kérdést nem lehet pártprogramokkal megoldani. *Nem lát a keresztény és szociáldemokrata felfogás*

közt olyan nagy úrt. A baj ott van, hogy *nem akarjuk* egymást megérteni. A nemzetköziséget sem lehet rossz néven venni a szociáldemokratáktól. Kultúremlékeknek nemzetközieseknek is kell lenniük, hiszen kulturánk 90%-a nemzetközi. Fődolog az, hogy a megértésen dolgozzon, ahhoz pedig az egész törvényhozást átfogó tervet kell készíteni, amellyel szocialissá kell tenni az egész életet. A munkásokat testvéreknek kell tekinteni, akkor megszűnik az idegenkedés a polgárság és munkásság között. A munkásság megértése szempontjából szükséges volna az egész nevelést szociális alapokra helyezni. Csak így lehet az egyes társadalmi rétegek között ápolni az összetartás

érzetét. A szociális kérdéseknek egész sorozata vár megoldásra. Sehol a külföldön olyan nagy lakásínség nincs, mint nálunk. Ennek okát abban kell keresni, hogy a lakáviszonyok már a háború előtt is igen rosszak voltak.

Ha a régi Magyarország restaurálására gondolunk, feltétlenül gazdasági téren kell ezt megkezdni. Kereskedelmi összeköttetéseket kell teremteni a szomszéd államokkal. Hogy nálunk a kereskedelmet szövetkezeti alapon akarják fejleszteni, azt természetesen tartja.

A királykérdésben a személyi dolgokat ki kellett volna kapcsolni az alkotmányjog biztosításának érdekében. A jövő fejlődés szempontjából kívánatos, hogy a hadsereg vezetésében a nép, illetőleg a nemzet akarata nyilvánuljon meg. Ugyanilyen nemzeti megnyilvánulásnak kell érvényesülnie a külföldi diplomáciában is.

Az indemnitást három hónapra elfogadják.

A szociális kérdések és a választójog

Szünet után *Tankovich* János szóval fel és kifogásolja azt a módot, amellyel nagyatádi Szabó István ellen detektivekkel jártak el. Ezután a földművelésügyi miniszter figyelmét hívja fel a földbirtokreform végrehajtására, majd a közlekedési miniszterhez intézi szavait a malomipart érintő kérelmekkel kapcsolatban. Azután a pénzügyminiszter programjával foglalkozik. Ezt helyesnek tartja, azonban az adókiivetést igazságtalannak mondja, mert ebben nincs meg a progresszivitás. Kívánja, hogy a valuta háborúelőtti árfolyama szerint vessék ki az adókat. A kereskedelmi miniszter figyelmét felhívja a munkásság körében uralkodó nyugtalanságra, a késlekedő ipartörvényrevízió miatt. A kisiparosok védelmét ajánlja a kormány figyelmébe.

A választójogi kérdésben szerinte nem szabad pártszemélyeknek érvényesülnie. A tényleg titkos, községenkénti, általános választójog híve. A múltban nem a magyar munkások izgattak és bontották meg a társadalom rendjét. A magyar munkásságnak nem alaptermészete az izgatás, hanem idegen nemzetiségű német és cseh vezérek izgatták. A kormány kötelessége a munkáskérdéssel alaposan foglalkozni.

Sajnálja, hogy a legutóbbi királypucsból olyan férfiak is részt vettek, akik a múltban politikai vezetőserepet is játszottak és akik igen könnyen elfelejtették a Habsburgok által a múltban elkövetett dolgokat. A királykérdés megoldásánál csak a nemzet érdekeire szabad tekintettel lenni. Az indemnitást elfogadják.

Amnesztia Baranyában

Az elnök napirendi indítványa után *Baummann* Emil interpellációt intéz az igazságügy-miniszterhez. A szerb megszállás alól felszabadult területekről ugyanis sokan olyanok is elmenekültek, akik az amnesztia rendelet értelmében egészen bátran helyükön maradhattak volna. Ezáltal nagyon sok munkást veszítettünk. Kérde tehát az igazságügyminisztert, hajlandó-e sürgősen intézkedni abban a tekintetben, hogy az amnesztia-rendelet a szerb megszállás alól felszabadult területen is működő végrehajtassék.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra és választát mind az interpelláló képviselő, mind a Ház tudomásul vette.

Az elnök az ülést egynegyed 4 órakor rekesztette be.

A felvidéki püspökségek

Prága, január 3. Mint ismeretes, több felvidéki magyar püspököt már régebben nyugdíjaztak és helyükbe tótokat ültettek. A Lidove Novini ma azt jelenti, hogy a Szent Szék erről a kérdéssel tárgyalásba bocsátkozott a cseh kormánnyal, (MTL.)

A legyőzött önérzete

Róma, jan. 3. Berlii jelentés szerint *Eberth* birodalmi elnök tiltakozott az ellen, hogy a diplomáciai kar újévi tisztelegése alkalmával francia nyelvű beszédben üdvözölje őt és ezért Pacelli vatikáni követ kénytelen volt beszédét német nyelvre lefordítva átadni.

Charles Gide és Vázsonyi Vilmos

A „Magyar Tőzsde“ c. gazdasági hetilap karácsonyi számában van egy igen fontos interjú, melyet Charles Gide adott a jelenlegi világhátról. Charles Gide, a Sorbonne világhírű tanára és gazdaságpolitikus, akinek a szavára nemcsak hazájának, hanem az egész művelt világnak a gazdasági körei állandóan figyelnek, a mai világhátról két gordiusi csomóját állapítja meg, amelyeknek a megoldása — szerinte — annál nehezebb, mert e két csomó egymással is a legszorosabb szálakkal van összekötve: ezek a német jövötétel és az európai valutakriszisz. Ezeket kell segíteni, hogy a mostani súlyos gazdasági viszonyok, melyek egész Európa életét rendkívül megnehezítik, megjavulhassanak. A szanálásukra nézve ad is tanácsokat. A fejtegetései végén kérdést intézett hozzá a magyar tudósító, hogy ily viszonyok között mit kezdeményezhet Magyarországon, amire a tudós így felelt:

„Semmit. Magyarország a mai helyzetben kell, hogy véget vessen a bankjegyinflációnak, hogy tisztán lássa, mennyit kell dolgoznia, kell hogy növelje a bevételeit és csökkentse kiadásait, hogy ebben a koncertben nagyszabású öndílló pénzügyi politikát maga nem kezdeményezhet.“

Annyit még a vak is láthat, hogy ez az utolsó mondat Hegedűsre és az ő pénzügyi programjára vonatkozik, aki tényleg teljesen önállóan akarta a mi pénzügyi válságunkat megoldani, pedig ez nem mi rajtunk áll tulyomó részben, mivel itt világhátrissal állunk szemben.

„A pénz“ c. közgazdasági és pénzügyi hetilapnak szintén a karácsonyi számában viszont Vázsonyit Vilmos irt egy cikket „A pénzügyi Bruszilov“ címen. Ő már kifejezetten Hegedűs vállalkozásával foglalkozik és bukásának tragikumát megtalálja abban, hogy Hegedűs „szabadelvűségének szeplőtelen megörzésével a „kereszténynek“ nevezett kurzus uralma alatt próbálta megteremteni a pénzügyi egyensúlyt.“ Cikke további folyamán ezt mondja: „Ézért az ő (Hegedűs) működésének összes eredménye, hogy hónapokkal megnyújtotta a kurzus életét, ahelyett, hogy szolgált volna azt az igazságot, hogy a kurzus önmagában egyjelentőségű a pénzügyi csóddal.“ Végül megállapítja: „Rettenetes robajjal kellett összeomlania az egész Hegedűs-féle pénzügyi tákolmányoknak. Nem sikerült a vakmerő produkció, hogy a szabadelvű politikások csinálják meg a reakció pénzügyi egyensúlyát.“

Ezek az idézetek világosan kijelentik Vázsonyi azon alaptételét, hogy Csonkamagyarország mai közgazdasági súlyos helyzetének nem a trianoni béke által okozott feldaraboltság, nem a forradalmak szennyes korszaka, nem az oláhok rablása, nem a győző hatalmak valutakálódzkodása, nem az egész világra ránehedő pénzügyi krízisz az oka, hanem tisztán és egyedül a keresztényen nemzeti eszme újjárvetése. Ugy hogy ebből egyszerűen következik amaz állítás, ha holnap jönne egy álliberális irányzat, ha vissza állana a destruktív szellemű kormányzati rendszer, akkor máról holnapra megváltozna pénzügyi helyzetünk is: mindenki tejben-vajban fürödnék, selyembe és bársonyba öltözködnék és esengő-pengő arannyal és ezüsttel fizetne.

Gondolom, nem szükséges írnom, nevetni kell-e inkább ezen szörnyűséges vice felett, vagy bosszankodni egy ilyen kárhozatos tévedésen? Charles Gidenak van-e igaza, a világhírű tudós, a mindenkifelett álló szakembernek, aki szerint világhátriszben élünk és Csonkamagyarország a maga erejéből semmit sem tehet a javulásra nézve, vagy pedig Vázsonyi Vilmos találta el a valót, a kiváló budapesti zsidó ügyvéd, a köztársasági héberiség valóságos belső titkos tanácsosa, aki szerint, ha kormányzó lenne például — ne menjünk messze — Ő excellenciája, Vázsonyi Vilmos, miniszterek pedig: Sándor Pál, Sztérenyi, Vadász Lipót stb. garnirozva egy csomó kiérdemült szabadkőmives államtitkárral, akkor mádjárt eldorádó lenne ez a csonka haza? Ugy-e keresztényen magyar testvéreim, nem nehéz erre a kérdésre a felelet? Ugy-e, látjátok mindnyájan a zsidó faj szokásos tárgyi-

lagosságát, megértitek azt a képtelen, erőszakos, kihívó okoskodást, csürést-csavarást, amely mindig egy cél felé tör: a judaizmus világhatalma felé és ezen ut közben nem válogat az eszközökben és szavakban, a tettekben és módokban, mindegy neki, ha hámisan profétál, ha farizeuskodik, ha Krisztust feszít is meg. Épen azért idéztük e két börzeujság homlokegyenest ellenmondó cikkét és íróját, mert nem szününk meg rámutatni a zsidó faj irántunk, keresztényen magyarok iránt, állandóan ellenséges módon dolgozó cselekvésére, gonosz támadására.

Egy pár héttel ezelőtt elmondtak nekem egy itteni jellemző esetet. A gépjavitó műhely környékén levő egyik koreszmában egy szombat este borozó munkások voltak és azok között — véletlenül (?) — megjelent egy agitátor, aki, midőn kezdtek megoldódni a szesz hatása alatt a nyelvek és megnyitni a szívek, beszélt vala ilyenképen: „Eltársak, minden mostani bajunknak az oka ez a gyalázatos keresztény kurzus. Ha visszaállana a régi liberális (talán

álliberális?) világ, mindjárt olcsó lenne a kenyér, a hus, a ruha, meg ez a bor is, amit isztok és ez a dohány is, amit szívtok.“ Dicséretükre legyen mondva a munkásoknak, nem hitték el ezen bolondgombákat. De nekem eszembe jut, hogy ez az agitátor bizonyosan ugyanazon iskolában tanulta a történeti tényeket, ahol a Terézváros képviselője, sőt esetleg ugyanazon fajnak lehetnek a gyermekei, Most így egészen természetesnek találom azt, hogy azt a korszakot próbálják velünk, mint boldog aranyidőket beadni, amelyben egymást érték a különböző munkássztrájkok, éhbéért dolgoztak a tisztviselők, zsidó kézre kerültek a kis-, közép- és nagybirtokok, haldoklott a szolid ipar és kereskedelem, ellenben tobzódott a zsidó nagytőke, a vérünket szívta ki a bankkapitalizmus vampirja és a boldogság tetőfokát megjelent az őszi rózsza forradalom és a kommunizmus héber gárdája. Keresztényen magyar testvéreim, ne vessünk hát egyet Vázsonyi Vilmos cikkén, a pénzügyi Don Quijote emelovagi hallucinációján.

Szakértekezlet a bérmegeállapítás ügyében

Budapest, jan. 3. A miniszterelnök, miután a szociáldemokratákkal sikerült bizonyos politikai kérdésekben megegyezni, most az egész munkásság gazdasági helyzetével akar behatóan foglalkozni, azután majd közös tárgyalásra hívják össze az illetékes minisztereket és szakreferenseket, a munkaadók és munkásság képviselőit, hogy valamely, a célnak megfelelő irányzatot létesítsenek a napnap után felmerülő bérkérdések elintézésére.

A Gyáriparosok Országos Szövetségénél a következő felvilágosítást adták:

— Mi teljes mértékben helyeseljük a miniszter urnak azt a szándékát, hogy amnesztiát ad és felülvizsgáltatja az internálási pereket. Nem tudunk azonban egyetérteni vele

abban, hogy a munkabérek megállapításának kérdésében, amely szigorúan a munkaadóra és munkásra tartozik, mint kivülálló harmadik személy beavatkozzék és miudkét félre kötelező határozatot hozzon. Ez a pont az, amelynél a munkaadók a negáció álláspontjára helyezkednek.

Székely János államtitkár a keresztényszocialista szakszervezetek titkára pedig így nyilatkozott:

— Ma is az a véleményünk, hogy pártatlan és tekintélyes bérmegeállapító bizottság csak kedvezően szolgálhatja a munkásság és az ipari termelés ügyét. Mi a miniszterközi értekezleten feltétlenül a bérmegeállapító bizottságok mellett foglaltunk állást.

Rokonszenves olasz hang

Róma, január 3. Az Európa Oriental című előkelő folyóiratban kimerítő tanulmány jelent meg a nyugatmagyarországi kérdéstről. A cikk rámutat arra, hogy a kérdéssel kapcsolatos bonyodalmakat el lehetett volna kerülni, ha Párisban hozzá járulnak a népszavazáshoz, amit annak idején osztrák részről is kértek.

A méltányosság is azt kívánta volna, hogy ne csonkítsák meg még jobban Magyarországot, amely amúgy is három millió magyart veszített. Érthetetlen, hogy miért sértették meg az önrendelkezési elvet Magyarországgal szemben és miért nem tartották tiszteletben az etikai szempontokat?

Róma, jan. 3. Az „Epocha“ ismerteti a magyar Fehér Könyvet. Szerinte a külügyi bizottság több tagja elhatározta, hogy a parlamentben szóvá teszi azokat a szenzációs részleteket, amelyek Benesnek a velencei intrikájára vonatkoznak.

Magyar-osztrák tárgyalások

Bécs, január 3. Bécsi politikai körökben nagy feltűnést keltett az a budapesti jelentés, amely Schöber és Bethlen közeli tanácskozásáról és Magyarország és Ausztria közötti tárgyalásokról adott hírt. Az osztrák szövet-

ségi kancellári hivatalban úgy tudják, hogy egyelőre csupán arról volt szó, hogy a velencei szerződésben megállapított tárgyalásokat 14 napon belül, vagyis e hó 14-ig lefolytassák. Ez vonatkozik a különböző magánjogi természetű és Burgenlandra vonatkozó kártérítési igényre, továbbá a Sopron és Burgenland közötti vasúti és határforgalom szabályozására. Ha azonban a magyar kormány ezt az alkalmat fel akarná használni arra, hogy gazdasági és politikai természetű kérdéseket is érintsen, akkor Ausztria nem zárkozik el ezek megtárgyalása elől.

Bécs, jan. 3. Bécsi forrásból eredő hírekre vonatkozólag, amelyek a közeljövőben megtartandó magyar-osztrák tárgyalásokról számolnak be, a MTI ugy értesül, hogy ilyen tárgyalásoknak már a velencei egyezmény értelmében is, az abban felsorolt kérdésekre nézve a Sopron átadását követő 14 napon belül meg kell indulniok. Magyar részről mindenesetre megvan a hajlandóság aziránt, hogy egyéb, a két állam szomszédos helyzete folytán adott gazdasági kérdésekre nézve is meg egyezést keressenek, amely a két állam politikai viszonyának javulására előnyös kihatással lehetne.

Zita királyné utja

Lisszabon, jan. 3. Zita királyné holnap Funchalból Svájcba utazik.

Keresztényszocialista küldöttség a kormánynál

Budapest, január 3. Az országház kupolacsarnokában ma délben a keresztényszocialista villamos és helyiérdekű vasutasok országos szövetségének 150 tagu küldöttsége jelent meg a szövetség nemzetiszinü zászlója alatt Rideg János vezetésével.

A küldöttséget Bethlen István gróf miniszterelnök helyett dr Vass József kultuszminiszter fogadta. Rideg János, a küldöttség elnöke memorandumot nyújtott át a miniszternek, amelyben védelmet kérnek az ellen, hogy a keresztényszocialista szövetség vagyonát a szociáldemokratáknak adják át és a szervez-

kedés szabadságának megvédését is kéri. Vass József kultuszminiszter a miniszterelnök üdvözlését adta át a küldöttség vezetőjének, egyben kijelentette, hogy szó sincs a keresztényszövetség vagyonának szociáldemokratapárt részére való elkobzásáról. A keresztényszocialista szervezkedésre vonatkozóan is minden előnyt biztosít nekik. Egyben örömenek adott kifejezést azért, hogy a küldöttség magyar nemzetiszinü lobogó alatt jelent meg.

A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a miniszter válaszát.

Barcza József temetése

A debreceni református főgimnázium férfikora teljes alkotó erejében hirtelen elhunyt igazgatóját, *Barcza Józsefet* tegnap délelőtt temették el széles társadalmi rétegek osztatlanul nagy részvéte mellett.

A gyászistentisztelet a nagytemplomban volt, annak jobboldali hajójában állott a ravatal, rajta a koszorú sokaságával elborított egyszerű fekete koporsó. A nagytemplom hatalmas hajóit teljesen megtöltötte a gyászoló közönség, amelynek soraiban megjelentek Debrecen város részéről Csóka Sámuel polgármesterhelyettes és Csűrös Ferenc dr. kulturálisnagyk, Sass Béla, a Tisza-egyetem rektora, a Kollégium és az összes iskolák tanártestülete, a református főgimnázium, az állami főreáliskola, a piarista főgimnázium, a ref. tanítóképző ifjúsága és a Dóczy-intézet növendékei, azonkívül nagyszámmal az elhunyt volt tanítványai is. Kisujszállásról, ahol Barcza József több mint tíz esztendeig tanított, hat tagú küldöttség jelent meg a végtisztességtétel.

A gyászszertartást a kollégiumi kántus éneke nyitotta meg, mely után Baltazár Dezső püspök mondott mély hatást ímát, végül pedig a városi dalárda adott elő gyászenéket.

A szertartás végeztével a Piac és Kossuth utcákon keresztül, az összes református templomok harangzugása mellett megindult a gyászmenet, amelynek élén a tanulóifjúság zárt tömege haladt.

A Kossuth-utcai temető kopár akácai között tátongó nyitott sírnál a kollégiumi kántus éneke után S. Szabó József ref. főgimnáziumi vallásnag, az Orsz. Ref. Tanáregyesület alelnöke bucsuztatta a feledhetetlen halottat a ref. főgimnázium tanárkarától és az Orsz. Ref. Tanáregyesülettől, amelynek Barcza Lajos a nyáron lett főjegyzője. A magas szárnyalású, költői gondolatokban gazdag gyászbeszéd alaphangját a Faustból vette: Tied az ítélet: övé az élet; s bizó hittel hangoztatta, hogy a test halandó, de a lélek örökké él. Utána Hegedűs Kálmán VIII. o. t. beszélt az ifjúság nevében s vett fájdalmas bucsut az atyai jószágú igazgatótól, majd felhangzott a komor fenségsű, ősi kálvinista temetési ének: Nincs már szívem félelmére...

Hullottak a kegyetlenül dühgörgő göröngyök s elfedtek egy egész embert, aki derék hazafi volt, tudós és mindenekfelett jóságos nevelő. Épen ezért emléke el nem vész, él tanítványai kibocsátott seregében: ifju szivekben és mindig tovább.

A városi tisztviselők földbérlete

A Hajdúföld a múlt év őszén hirt adott arról, hogy az iróasztalok rabszolgái, a városi tisztviselők felemelték kérésüket s a retentetesen nyomasztó drágaságra való hivatkozással sorsuk javítását kérték Debrecen várostól. A tanács átlátta az égető probléma súlyosságát és rajta is van, hogy tisztviselőinek olyan megélhetést biztosítson, amellyel munkásságuk zavartalanul, az anyagi gondoktól való elvonatkozás által, lehetővé váljon.

Evégből többször tárgyalt is a tanács. A legutóbbi tárgyalások alkalmával szó esett arról, hogy a kérdés úgy nyerne ideális megoldást, ha a város birtokaiból tisztviselőinek parcellákat osztana ki. Ezeket a parcellákat aztán a tisztviselők vagy egyénenként, vagy szövetségi alapon művelnék s ezáltal megféléző jövedelemhez jutnának. Ennek a tervnek megvalósítása a legutóbbi tanácsülésen nem találkozott visszautasítással, sőt egyes tanács-tagokat komolyan gondolkodóba ejtett.

Most azonban értesülésünk szerint erre nem kerülhet sor. Vass Károly dr. tb. tanácsnok, az eszme felvetője a tanács tagjaival többször tárgyalt, azonban a tárgyalásokat nem tudták kivezetni utra terelni. Ugyanis a városnak sok birtoka van, de ezeknek nagy része, legalább is az erre a célra legalkalmasabb birtokrészek, haszonbérbe vannak kiadva és ezeknek a haszonbérleti szerződéseknek felmondása nem kevés kárt okozna a városnak. Így hát az a szép terv, hogy a tisztviselők maguk gazdálkodhatnának, egyelőre eljött.

Nem szabad azonban, hogy véglegesen elaludni hagyják. Valamikor csak lejárnak a bérleti szerződések s akkor azokat nem kell feltétlenül meghosszabbítani a városnak, a melynek kötelessége gondolni azokra, akik szolgálatában végeznek — legtöbbször zsufozt és egészségtelen irodahelyiségekben — becsületes és fáradságos munkát.

Van benne, van...

*Van bennem, van, tagadhatatlan,
Még szítya vér és szítya hajlam,
Mely néha pezsdül, néha gerjed
S a kulturának bajjal enged.*

*Keleties kissé, belátom,
Az izlésem, a fölfogásom.
S mint ilyen, jó turáni módra
Nem indulok fel szire-szóra.*

*Nem tör ki láz, ha egyben, másban
Szép s jót mivel a honfitársam:
Szoborban, versben, avagy éppen
Csengő dalokban, színes képen.*

*De nézve, holk derü fölt el,
És épülök csöndes gyönyörrel.
Ki jót adott és szépen adta,
Mind emberem, az Isten tartsa!*

*De ott, ahol a legény magáért,
Egy-egy legény kitesz magdért,
Lobbó vetek, miként ha szikra
Szívembe alvó lángot szítta.*

*S ha látok férfit büszke kedvvel,
Harcban viharra, elemekkel,
Ujjongva száll felé a lelkem
S a bátor tettért megirigylem!*

Bárd Miklós.

A Dánér--Szomjas-affér

A Szomjas Gusztáv főispán és Dánér Béla nemzetgyűlési képviselő között felmerült lovagias ügyekből kifolyólag Dánér Béla megbízottai a következő levelet intézték felükhöz:

Nagyságos
Dánér Béla nemzetgyűlési képviselő urnak
Bndapest.

Kedves Barátunk!

A Szomjas Gusztáv főispán ural szemből felmerült s előbb a Te elégtételkérsedre, majd a Szomjas Gusztáv ur elégtételkérsése folytán megindult lovagias ügyekben nekünk adott megbízásod az volt, hogy Széchenyi Viktor gróf és Gyömörey György nemzetgyűlési képviselők, megbízottaid helyett a Debrecenben folyó tárgyalásokat lássuk el. — Az volt tovább hozzánk intézett kérésed, hogy az elsőnek említett lovagias ügyben a fegyveres elégtételadástól csak az esetben tekintünk el, ha Szomjas Gusztáv ur sértéséért minden kikötés nélkül bocsánatot kér, míg a másik, a Szomjas Gusztáv ur provokálása folytán előállott ügyben ajánljuk fel a fegyveres elégtételt.

Az eljárásunkról felvett jegyzőkönyvet mellékeltem azzal adjuk át, hogy méltóztatással azt az illetékes katonai becsületügyi választmányhoz döntés végett beterjesztjük.

Nem tudunk ugyanis a Szomjas Gusztáv ur megbízottáival egyöntetű megállapodásra jutni, mert szerintünk Szomjas Gusztáv ur az elégtételadást a megbízottai által a lefektetett indokok alapján felállított feltételekhez nem kötheti és így a Szomjas Gusztáv ur elégtételkérsése folytán Read hárul és általa felajánlott elégtételadása kötelezettség sem odázható el.

Ez álláspontunk miatt nem voltunk abban a helyzetben, hogy a tárgyalásokat folytathassuk és honorálhassuk a Szomjas Gusztáv ur megbízottainak ama kívánalmát, mely szerint a jegyzőkönyvben említett cikksorozat tartalmát a lovagias ügy keretében tétessék discussió tárgyává.

A fenti kérdést énnélfogva a magunk részéről is a katonai becsületügyi választmány döntése alá bocsátjuk.

Debrecen, 1922. évi január 1.

Igaz hived:
Benedek Lajos,
Dr. Olchváry László.

A cseh állam és egyház szétválasztása

Fréga, január 3. A Prager Tagblatt jelenti, hogy a külügyminiszteriumban törvényjavaslaton dolgoznak, amely az egyház és állam szétválasztásának első lépéséül megteremt az önálló egyházközösségeket. Mintául a fennálló izraelita kultuszközösségek szolgálnának.

NAPI HIREK

— **Szomjas Gusztáv főispán beteg.** Mint részvétel értesülünk Szomjas Gusztáv főispán néhány nappal ezelőtt erősen megfázott és lakásán sulyon influenzában betegesen fekszik. A főispán orvosa tanácsára néhány napon át nem hagyhatja el betegágyát.

— **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága 9-én, hétfőn délelőtt 11 órakor ülést tart. Az ülés tárgysorozatán statisztikai jelentéseken kívül több közigazgatási ügydarab szerepel.

— **59 és fél százalékos a községi pótdátó.** Megemlítették a lapok, hogy Debrecen város közgyűlése a város 1922. évi költségvetését letárgyalván, azt elfogadta s a pótdátót 55 százalékban állapította meg. A számvevőségűl most nyert értesülésünk szerint 8.900.000 koronás hiány után a 16 milliós alap figyelembe vételével a pótdátót 59 és fél százalékban állapították meg.

— **A kabai reformátusok áldozatkésztsége.** A kabai derék református nép a forradalom óta sokat szenvedett úgy a vörösuralom, mint különösen az oláh megszállás alatt, amikor a balkáni horvák a református templomtorony őrszobájából kilátszó kályhacsövet ágyucsőnek nézték s úgy a templomot, mint a védtelen, nyílt községet összeágyuzták. A szorgalmas és helyes gondolkodású kabai nép az oláhok kitakarodása után mindjárt a romok eltakarításához fogott. A hivek áldozatkész gyűjtése folytán 400 ezer koronás költséggel restaurálták a református templomot és leágyuzott tornyát. Dicséretes példával jártak elől az adományozásban Tózsér Ambrus presbyter és felesége, Imre Juliánna, akik több mint 180 ezer koronás költséggel harangot készíttettek. Ezen a többi hivek annyira föllekesedtek, hogy a háborus célokra elrekvírált nagyharang helyett is öntettek egy újat. A két harang együtt több mint félmillió koronába került. Az új harangok ó év utolsó estéjén hívták először a hiveket istenházába. A harangavatás, amelyen az ünnepi szónoklatot Barabás Samu, a kabaiak kiváló, Kolozsvárról menekült papja tartotta, ünnepélyes ke-retek közt folyt le, a legmélyebb meghatottság jegyében. A kabaiak áldozatkésztsége közmondásossá vált s példát mutatnak abban, miként kell a jobb jövő felé segíteni szerencsétlen hazánkat.

— **A magyar emlékekért.** Debrecen város közgyűlése legutóbb elhatározta, hogy az idegen impérium alá jutott magyar területeken levő összes magyar emlékek megvédése tárgyában indított akcióhoz csatlakozik. E végből feliratot intéz a kormányhoz, melyben a város törvényhatósági bizottsága kéri a kormányt, hogy az idegen területeken levő magyar emlékeket vegyék lajstromban s azokról fényképpel együtt leírás készíttessék magyar, francia, angol és német szöveggel; hadd lássa meg a világ a magyar kultúra életrevalóságát, magas színvonalát és olvitathatatlanságát a barbár megszállókkal szemben.

— **Oláh szobor az Árpád-emlék helyén.** A bukaresti Diminlata közli, hogy a brassói Cenk-hegy tetején felrobbantott Árpád-emlék helyére oláh emlékszobrot emelnek, a Románia kiegészítéséért elesett oláh hősök emlékére. Csak aztán ez is nehogy úgy járjon, mint az Árpád-emlék!

— **Megakadt a nullásliszt kivitele.** A nullásliszt exportja teljesen megakadt. Csehország, Ausztria, Németország nem vásárol már magyar 0-ás lisztet. Az amerikai liszt jóformán egészen elzárta Csehországot a magyar lisztexport elől. Magyarországból közel 2000 vagon 0-ás lisztet exportáltak és azok a feleslegék, amelyek az export szüntelése óta felgyülemlettek, nem is igen lesznek elhelyezhetők.

— **A Szt. Erzsébet Egylet f. hó 4-én délután 3 órakor tartja választmányi ülését a Kath. Otthonban.**

— **A Magyar Cserkész Szövetség IX. kerülete f. hó 10-én délután 5 órakor tartja intézőbizottsági gyűlését a főreáliskolában, melyen a Szövetség ügyvezető elnöke is megjelent.**

— **Fürst Ödön meghalt.** Debrecen egyik legnagyobb cégének: az Aron Miksa szeszüzletnek tulajdonosa, Fürst Ödön tegnap délelőtt rövid betegség után meghalt. Néhány napja erős influenzával beteg lett, majd tüdőgyuladást kapott, mely tüdővízényőbe ment át. Egyike volt a legszorgalmasabb kereskedőknek s élénk részt vett a kereskedelmi és iparkamara életében. Váratlan halála széles körben megdöbbenést keltett és általános részvétet váltott ki.

— **A közüzemi pótlék.** Mint ismeretes, Debrecen város egyik közgyűlés megalkotta a közüzemi pótlékról szóló szabályrendeletet. Az idevonatkozó közgyűlési határozatot kormányhatósági jóváhagyás végett még az ősszel felterjesztették a belügyminiszteriumba. A szabályrendelet azóta még mindig a miniszteriumban hever s hogy mikor fog vissza érkezni, arról senki sem tud felvilágosítást adni. Hogy sok lakó elámul, ha a szabályrendelet visszaérkezik, annyi bizonyos. Ugyanis a szabályrendeletben benne van, hogy a közüzemi pótlék 50%-át a lakó és 50%-át a háztulajdonos tartozik fizetni és pedig 1921 augusztus 1-től visszamenőleg.

— **Összeesett az utcán.** Tegnap délután a Hatvan-utca végén egy ősz hajú, idős ember összeesett. A mentők rövid idő múlva kivonták s az ismeretlen embert beszállították az Augusztina-szombatáriumba, ahol az anélkül, hogy csak egy pillanatra is magához tért volna, meghalt. Halálát szívizéhség okozta. A nála talált írásokból megállapították, hogy az elhunyt Rákay Gyula 65 éves napszám, aki ezalatt Monostorpályiban lakott. Holttestét átszállították a hullaházba.

— **Hirdetés a budapesti telefonkönyvben.** A folyó év elején közel 40,000 példányban megjelenő „Budapest és környékbeli m. kir. távbeszélő előfizetők névsorában” a posta hirdető irodája reklámhirdetéseket vesz fel. És pedig: a) a könyv elején és hátulsó oldalán 10—10 teljes lapon (oldal, féldoldals hirdetésekre); b) a névsorlapok minden egyes oldalán főt és lent egy-egy léckerettel határolt 20 milliméter magas és 126 mm hosszú téglányban és végül c) kb. 30—35 mm. vastag könyvek felső, alsó és jobbfeleli oldalfelelőletén. Utóbbiak terjedelmét a könyv 150 mm.-es szélessége és 227 mm. hossza szabja meg. A díjazás később lesz közzé. Az előjegyzés nem kötelező. Miután ezen hirdetésekbe befolyó tiszta jövedelem a postás jóléti intézmények céljaira fordítják, a hirdetésnek ezen előnyös és jótékony célt is szolgáló módjára a közönség figyelmét felhívja a postafőnökség. A hirdetni óhajtok a hirdetésát a szöveg és annak nagyságának közlésével az 1. sz. postahivatal főnök ségéhez legkésőbb f. évi január hó 8-ig benyújtani szíveskedjenek.

— **Halálozások.** Uray Miklós ref. 5 hónapos, özv. Ókrös Mihályné Dobrán Borbála ref. 72 éves, Kis Julianna ref. 3 hónapos, Both Jánosné Szilágyi Julianna ref. 71 éves, Zih István ref. 12 hónapos, Kis Erzsébet ref. 2 napos, Barcza József ref. 50 éves, Takacs Mária g. kath. 6 éves, özv. Szurok Istvánné György Eszter ref. 70 éves, Nagy Lajos ref. 55 éves, Kozma Lajos ny. törvényszéki kézbesítő ref. 68 éves, Racsó József r. kath. 6 hónapos, Moharos József 8 hónapos, Szegi Albert ref. 3 hónapos, özv. Szóke Józsefné Csáki Zsófia ref. 61 éves, Balogh Miklós ref. 20 éves, Molnár Ferenc g. kath. 2 éves, Pap Irén ref. 23 napos, Szabó Anna róm. kath. 12 hónapos, Köfner József r. kath. 72 éves, Máté Imréné Lakatos Zsuzsanna ref. 36 éves, Haasz Rezső r. kath. 45 éves.

— **Panama egy román vasúti híd építésénél.** Nemrégén adták át a forgalomnak a borceai Dunaág fölött épített hidat és áthidalást. Az elszámolás szerint az építmény hosszúsága 450 méter és kettős sínpárt raktak le rá. Az átvevő bizottság mindent rendben talált, de illetéktelen emberek megállapították, hogy csak egy sínpárt raktak le, azonkívül a 450 méternyi anyag csak egy részét vásárolták, a többi részét, két darab százméteres hidrészt Magyarországról hurcoltak el, ahol erre a célra elpusztítottak egy vasúti hidat. A 450 méteres hidhoz tehát kétszázméteres részletet egyszerűen hozzáloptak, az állammal azonban megfizették. Most vizsgálatot indítanak az átvevő-bizottság ellen is, amely nem vette észre, hogy két sínpár helyett „véletlenül” csak egyet rakatott le a vállalkozó.

— **TYUKODI JÓZSEF szajgyárió, Gázgyár-utca 6., elvállal új munkát, megrendelést és sokat.**

— **Kiss József temetése.** Budapestről jelentik: Ma délelőtt kísérték el utolsó útjára Kiss Józsefet barátai és tisztelői. Délelőtt 11 órakor hatalmas tömeg vette körül a Petőfi-házat. Egymásután érkeztek meg a különböző társaságok és egyesületek küldöttei. Fél 12 órakor helyezték el a koporsót az utcán felállított ravatalra, majd felzendült a dalárda éneke. — Elsőnek Fischer főrabbi lépett a szónoki emelvényre. Megható beszéde után ismét felhangzott a kórus, Majd Hevesi Simon mondott beszédet. Utána Léderer Sándor a zsidó hitközség elnöke bucsuztatta az elhunyt költőt. Beszéde után Berzeviczy Albert a Kisfaludy Társaság nevében mondott tartalmas beszédet. A következő szónok Ferenczy Zoltán, a Petőfi Társaság hivatalos képviselője volt. Utána Szatmári Mór, majd Bánóczy József dr. mondtak még megható hangú bucsuztatót. A Kerepesi-úti temetőben a sírnál Szász Károly és Heltai Jenő bucsuztatták el a halott költőt.

— **A világ adóssága.** Newyorkban a világ összes államainak adósságairól kimutatást készítettek el, amely szerint a világ adóssága 95 milliárd font sterlinget tesz ki. Legnagyobb adóssága Németországnak van, utána következik Lengyelország, harmadik ezen a ranglistán Franciaország. Magyarország 3550 millió fontsterlinggel tartozik. Mindezek a számok aranyalapra vonatkoznak.

N A P I R E N D

1922

Január 4.

SZERDA

Titus

A Nap

Kel: 7 ó. 49. Nyug: 4 ó. 20.

Városhaza

A polgármester fogad 11—12-ig

A tanács tagjai fogadnak 11—1-ig

Megyeháza

Az alispán fogad 10—12-ig

Rendőrség

Ságy Lajos rendőrőrnagy fogad 10—12-ig

Központi ügyelet: Dr. Roncsik Tibor rendőr-fogalmazó

Csokonai-színház

este fél 8 órai kezdettel: „A fekete pillangó”

3 fev.

Városi muzeum

Zárva

Városi képtár

Zárva

Közművelődési könyvtár

Nyitva d. e. 10—12 és d. u. 4—7-ig

— **Ferenczy Irma dalestélyén** a zenedében január 5 én este 8 órakor Arditz: Csók kerin-gőjét énekli. Jegyek Springernél.

— **Paddásfosztogatás.** Dr. Boróc Dezső pénzügyi tanácsos feljelentést tett a rendőrség, hogy Kandia-utca 4. szám alatti lakásának padlását ismeretlen tettesek kifosztották. A betörők lefeszítették a padlás lakatját s úgy hatoltak be és onnan körülbelül 30 ezer korona értékű fehéreműt vittek magukkal. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Szepesy Ferenc tánciskolájában** két új tanfolyam veszi kezdetét. Diákoknak 6-án d. u. 6 órakor, gazdálkodóknak 10 én d. u. 5 órakor. Beiratás egész nap Simonffy-utca 1—C. II. emelet. Shimmi tanítás minden időben, különórán és csoportokban is.

— **A Közművelődési Könyvtár** (Füvészkert-utca 2.) elmúlt évi forgalma 82,914 személy, 51,405 kötet volt. Ebből az olvasóteremre esik 43,054 személy, 5152 kötet, a kölcsönző osz-tályra 39,860 személy 46,253 kötet. E roppant forgalom mindennél ékeesebben bizonyítja a könyvtár nagy szükségességét, tisztikarának araválóságát és szorgalmát s azt, hogy méltón rászolgál az intézmény a város és az állam fokozott áldozatkészségére. De felhívjuk a könyvtár támogatására a megértő közönség áldozatkész figyelmét is.

— **Kedves Szerkesztő Ur!** Valahol a külvárosban egy szegény ember lefeküdt a villamos sínekre aludni. Persze jött a villamos és elgázolta. Az emberek pedig, akik a villamoson ültek, no meg azok, akik a nagy szenzációra odasereglettek rögtön feladták egymásnak az ilyen esetek egyetlen találos kérdését:

— Ki a hibás?

— Az ember a hibás, mert a sínekre fektüdt!

— Az ember nem hibás, mert ügyilkos akart lenni.

— De igenis hibás, mert leitta magát.

— Már hogy volna hibás, ha részeg volt?

— A vezető a hibás, mert nem fékezett.

— Az időjárás a hibás, mert köd volt.

— A villamos lámpa a hibás, mert nem világított elég jól.

— A modern kultúra a hibás, mért van villamos.

— Az állam a hibás, mert nem hozza be az alkohol tilalmat.

— A korcsmáros a hibás, mert sok pálinkát adott el neki.

— Az entente a hibás, mert lehuzza rólunk a ruhát is, ez a szegény ember szenvedett és éhezett biztosan.

— A társadalom a hibás, mert nem segít a nyomorúságon.

— A rendőr a hibás, mért nem kísérte be, mielőtt lefeküdt a sínekre.

És így tovább és így tovább. Amikor ezt a rögtönzött vitát hallgattam, eszembe jutott a munkáskérdés. Azzal is úgy van. A munkáskérdés szószólói vagy leitták magukat, vagy ügyilkosok akartak lenni s lefeküdtek a forradalom miúnt elsőpró viharának útjába. — Összeroncsolta őket alaposan s most a kíváncsiak, az aggodalmaskodók, a szenzációt keresők, a jószívűek körülállják az összeroncsolt tetemet s egymásnak adják fel a találos kérdést:

— Ki a hibás?

— **Köszönetnyilvánítás.** A városi szegényházi ápoltnak szilveszter alkalmából megvendégelésére Varga Imre Csapó-utca 18. sz. a. mészáros 35 kgm. marhahúst, Bőőr Kálmán Rákóczi-utca 1. sz. a. kereskedő 10 kgm. rizkását voltak kegyesek adni. A kegyes adományozóknak a szegények nevében ezúton is köszönetét nyilvánítja a szegényházi gondnok.

Villamos elgázolás a Böszörményi-uton

Részeg ember a villamos alatt

Tegnap este 9 óra felé súlyos szerencsétlenség történt a Böszörményi-uton.

A 13. számú villamos, amely fél 9 óra után indult el a Bika-szálló elől a baromvásártér felé, teljes sebességgel haladt a Böszörményi-uton.

A kocsi vezető, Horváth János menetközben arra lett figyelmes, hogy valaki a sínre fekszik. Azonnal fékezett, de bár a fék jól működött, a villamos csuszolt még egy-két métert s így a sín között fekvő ember részben a villamos kocsij alá került. Az ismeretlen ember jobb lába az egyik, ballába és balkarja a másik sínpáron fektüdt. A kocsis alsó szerkezete nem érte a fejét, csupán a kerekek zúzták össze a karját és lábát.

A balesetre összegyűlt közönség először azt hitte, hogy az ismeretlen ember ügyilkossági szándékból fektüdt a villamos elé, de mikor jobban szemügyre vették, rájöttek, hogy részeg az illető s valószínűleg ittas állapotában terült el a sínre.

Időközben megérkeztek a mentők, a rendőrség részéről meg dr. Tóth Gyula ügyeletes tiszt, aki megindította a vizsgálatot. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a szerencsétlenül járt részeg ember Székely Sándor 74 éves cseléd, aki a Macson lakik.

Székely kihallgatása során előadta, hogy a balesetet megelőzőleg egy korcsmában borozott, ahonnan 8 óra tájban jött ki. Az ezután következő eseményekre nem emlékszik.

Székelyt a mentők az Augusztina-szombatáriumba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

SPORT

Nyolc KAC játékost profinak nyilvánítottak. Hétfőn este döntött az MLSz fegyelmi bizottsága a professzionizmussal vádolt KAC ügyében. Az ítélet kihirdetését nagy érdeklődés előzte meg s az általános megnyugvást keltette. A fegyelmi bizottság a KAC nyolc játékosát, *Jennyt, Jeszmárt, Eisenhoffert, Vargát, Blasnikot, Budait, Csontost, Mészáros* professzionistának nyilvánította, azonkívül javasolja az MLSz tanácsának, hogy a Kispesti AC-ot törölje tagjai sorából.

Magyar csapatok győzelme külföldön. A külföldön turázó magyar csapatok értékes győzelmekkel szereznek hírnevet a magyar sportnak. Az FTC Olaszországban Speziában mérkőzött és 3:1 arányban győzött. Az UTE Németországban szerzett kettős győzelmet. Stuttgartban 3:0-ra, Freiburgban 2:1-re győzött. Az UTE eszerint összes németországi mérkőzéseit megnyerte, 14 gólt adott s 3-at kapott.

A hat trick — magyarul mesterhármás. A „Sportlap” pályázatát tüzdött ki az angol *hat-trick*, — vagyis mikor ugyanazon játékos ugyanazon a mérkőzésen egymaga három gólt lő, mint legutóbb Orth tette a svéd—magyar mérkőzésen — találó magyar kifejezésére. A pályázatra igen sok pályamű érkezett be. A feltétel az volt, hogy az új elnevezés *magyaros, kifejező, találó és jól hangzó* legyen. A

pályázatot *Márkiso* Benő nyerte meg, aki a *mesterhármás* elnevezést ajánlotta. Második díjat a *csatárvirtus*, harmadikat a *gólháromság* elnevezés nyerte. Ezentúl tehát mesterhármást csinál az a szerencsés játékos, aki egymaga három góllal juttatja csapatát. A „Sportlap” végül egy jó tanáccsal szolgál a pályanyertes Márkisoznak; nevezetesen, ha már olyan jól meg tudja magyarosítani az angol *hat-trick* kifejezést, hát akkor — magyarosítsa meg a saját idegen hangzású nevét is.

SZÍNHÁZ.

Szerda: Fekete pillangó C) bérlet.
Csütörtök: Fekete pillangó A) bérlet.
Péntek: délután Ifj. előadás Bánk bán.
Este Fekete pillangó B) bérlet.
Szombat: Felhő Klári C) bérlet.

Fekete pillangó a Csokonai színházban. Szerdán C) bérlet kerül színpadra a **Fekete pillangó**. Helvey Erzsé, Szalma Sándor viszik a szerepet.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

„Kacagj Bajazzó” éneklő opera film napnap mellett a közönség legnagyobb érdeklődése mellett kerül bemutatásra. Csütörtökön utoljára látható. Előadások: 5, 7, 9-től. Jegyelővétel!

„A csoda baba” amerikai sláger burleszk 3 felvonásban rendkívül sikert vívott ki magának az opera film előtt az Urániában. Csütörtökig minden előadásban.

Jön! „Harc a hőmezőkön” című alaskai tájakon felvett gyönyörű amerikai film, mely a világhírű „Selznik”-gyár mesterműve, a félreértések drámája 6 felvonásban. Pénteken az Urániában rendes helyarákkal.

Jön! „A fejnélküli lovas” 3 részes szenzációs detektív film. Harry Piel detektív mester a főszerepben. Az idény kimagasló slágere az Urániában. Jön!

Fern Andra és Franceska Bertini versenye egy műsorban! Jön! az Urániában!

Sándor Mátyás IVik befejező rész „Enyém a bosszu” öt felvonásban, ma az Apollóban. — Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig, pénztárvnyítás délután fél 4 kor.

Paris gyermekei Louis Fescillade világhírű regénye filmen az évad művészi eseménye párisi Gaumont film, jövő héten az Apollóban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó	Homoki fajbor
jutányos árban azonnal Erzsébet-u. 59 és Késes-u. 57. számú két utcára nyíló ház. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca.	literje 40 korona, kitűnő minőségű kisebb-nagyobb tételekben kapható Burgundia-utca 5. sz. alatt.

A tőzsde

Magyar korona: 85.

A mai tőzsde a magasabb zürichi jegyzésre igen vontatottan indult és a már nyitáskor mutatkozó üzletlenség később valószínűsítőleg súlyos lett. A forgalom kis keretek között mozgott. Általános üzletlenség kialakulását előmozdította az a körülmény, hogy állítólag Bécsből kapott hírek alapján az arbitrage a bécsi számú lára folytatott vásárlásait beszüntette és így az arbitrage papírok sem tudták nyitási árfolyamukat megtartani. A kuliszban határozott irányba irányzat kerekedett felül. Magyar Hítel, Rima, Államvasút, Salgó kivetel nélkül pár pontos áreszteséget szenvedtek és ellanyhultak. A bankpiac eseménytelen esendes. A malompiac irányzata elgyengült. A vaspiacon a papírok nagyobb áreszteséget szenvedtek. A szén és bányapiac lanyha. Az összes árfolyamok 100—200—300 koronával lanyhultak el. A vaspiacon lanyha. Nagy tételeket kínáltak eladásra. A kínálat volt túlsúlyban. Az árfolyamok lemorzsolódtak és a papírok 50, sőt a nehéz papírok, így a Ganz Danubius 1500 koronával hanyatlott nyitási nívója alá. A vegyespiacban Florában és Cukorban az üzlet bizakodó volt. — A flóra és a cukoripar tartották magukat, míg a többi papírok kisebb-nagyobb mérvű lemorzsolódást szenvedtek. — A fapiacban Guttmanban, Orsz. fában, Brassóban, Nasiceban volt üzlet eszkendő árfolyamok mellett.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1990, Osztrák hitel 1200, Angol-Magyar 780, Leszámitoló bank 175, Magyar-Glasz 300, Jelz hitelbank 280, Hazai bank 660, Salgó 5875, Rimamurányi 2890, Közuti 1030, Déli vasút 1430, Államvasút 4100, Keresk. bank 7100, Általános takarékpénztár 990, Pesti hazai 24250, Borsod miskolci 3400, Concordia 2350, Budapesti gőz. 6125, Gizella 2700, Hungária 2425, Viktória 14300, Beocsini 6300, Kohó 5500, Általános községi 11150, Urkányi 6150, Adria 6600, Atlantic 7800, Levante 7400, Trust 2075, Ganz Danubius 37000, Ganz villamos 6000, Lipták 570, Magy. ac 1 2875, Schlick 1110, Wörner 635, Brassói 3800, Izzó 5725, Spódium 2660, Hazai faterm. 2300, Klotild 3550, Erdő 980, Nasici 18100, Neuschl Licht. 710, Orsz. fa 1135, Telefon 4450.

Valuták.

Általános volt az üzletlenség a valutapiacra. A forgalom igen kis mérvű keretben bonyolódott le. Árú alig lehetett elhelyezni a dollár kissé gyenge. A márkában a kontre in dolgozott tovább. Lanyha az osztrák korona. Szokolban tartós vásárlások folytatók. Az összes valuták elgyengültek. A nyugati kifizetések közül Párisat favorizálták.

A devizapiacra Berlin és Prága volt keresett. Egyedül Prága volt szilárd. Napoleon 2340—2370, Angol font 2550—2570, Dollár 598—608, Francia frank 4950—5000, Márka 330—340, Lira 2590—2610, Osztrák kor. 1050—11—Rubel

5100—5200, Lei 470—480, Szokol 913 923, Svájci frank 11750—11825, Korona dinár 860—870, Lengyel márka 17—18—, Holland 189—, Newyork 513, London 2160, Páris 4170, Milánó 2255, Brüsszel 3925, Prága 725, Budapest 85, Zágráb 190, Bukarest —, Varsó 17, Bécs 19, Osztrák bélyegzett 11.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde hangulata nyugodt. Forgalom kuliszban Magyar Hítel 1925, Államvasút 3025, Rima 2725, Salgó 5500, Déli vasút 1350.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén a forgalom igen kis keretek között mozgott. Leginkább azonban a vidéki vevők vásároltak. A budapesti spekuláció tartózkodó volt és csak megbízásoknak lebonyolítására szorított. A buza szilárd. A többi változatlan.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2360—2370, fehérmegyei 2340—2365, pestmegyei 2340—2365, rozs 1550—570, takarmány árpa 1700—1750, sörárpa 1775—850, köles 1500—1600, zab 1500—530, fengeri 1975—975, repace 27—28, Kópa 1110—1120.

Sertésjelentés. Zárt vásári maradvány 199 sertés, eladott 14, maradvány 185. Szabad vásári maradvány 2345 sertés, érkezett 185, eladott 37.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 68—86, könnyű 65—82.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt leges- legdrágábban vessz

Simon György DEBRECZEN Kossuth-u. 11.

Kőváry és Altmann szücsmesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Eladó kistöldek

Ebesen 5 hold fekete föld, Vágóhid megett 5 hold aljhomok tanyánélkül eladó, DEZSÓ LÁSZLÓ irodája Szent Anna-utca 6, szám

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mélyen megilletődve jelenti, hogy sok éven át volt igazgatósági tagja

Fürst Ödön ur

nagykereskedő

folyó hó 3-án elköltözött az élők sorából.

Intézetünk fejlesztésében maradandó és hervasztatlan érdemeket szerzett.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Debreczen szab. kir. város főispánja.

Pályázati hirdetés

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságánál 219—445—1913. és 100—271—1914. bkgy. szám alatt alkotott szervezeti szabályrendelet 289. §-ában rendszeresített jelenleg üresedésben levő általam történő kinevezéssel életfogytiglan betöltendő nyugdíjjogosultsággal egybekötött I. oszt. állatorvosi állásra nyilvános pályázatot hirdetek.

I. oszt. állatorvos évi javadalmazása:

- IX. fizetési osztály 3. fokozata szerinti törzsfiz. évi 2600 — K
 - Nyugdíjja is beszámítandó városi pótlék évi 6500. — K
 - Lakbér évi 800. — K
 - 115 százalékos lakbérsegély évi 920. — K
 - Törvényhatósági közgyűlés által esetlegesen megállapítandó fuvarátalány ez- időszerint évi 12.000 — K
 - 7041—1920. M. E. rendelet alapján járó havi drágasági segély 800. — K
 - 93610—1921. B. M. rendelet alapján járó havi rendkívüli segély 800. — K
- Ezentelül szabályszerű családi pótlék, valamint ugy saját személye, mint családtagjai után járó kedvezményes ételmszer jegy.

Felhívom ezen állásra pályázni óhajto- kat, hogy az 1888. évi VII. t.-c. 133. §-ában előírt képesítésüket s eddigi gyakorlatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket s eddigi gyakorlatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1922 évi január hó 30 napjáig adják be, mivel az elkészít, vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom. Debreczen, 1921 december 29.

Miskolczy sk. főispán.

Hirdetmény

Az étkezési üzemekben kiszolgáltattott leves, főzelék és feltétes főzelék újabb tájékoztató ára.

I.

A heti lapok 1921. október 25-iki számában I. pontja heiyébe az alábbi rendelkezés lép:

1. A vendéglőkben, kávéházakban és egyéb nyilvános jellegű étkezési üzemekben iparjogosultságuk keretén belül az alábbi árszámításnak van helye, tekintet nélkül arra, hogy az üzemek vannak e csoportba beosztva és hogy melyikbe tartoznak.

a) hus és hamis leves 2½ dl. mennyiségben 3— kor.

b) üres főzelék (tekintet nélkül arra, hogy zöld vagy száraz) legkevesebb 25 dgramm mennyiségben 7.— kor.

c) feltétes főzelék (főzelék legkevesebb 25 dgramm és feltét kiszült állapotban csont nélkül 6 dgramm) 15.— korona.

Egy étkezésnél elegendő egy fajta leves és egy fajta főzelék szerepeltetése, de naponként váltakoztatva.

II.

Ezen árszabály a lapokból kivágandó s régi árszabályhoz hozzáfüzendő.

III.

Ezen árszabály 1922 január 4-én lép életbe.

Debreczen, 1922 jan. 3-án.

Árvizsgáló Bizottság.

Iroda áthelyezés!

Irodámat a mai napon **Maróthy György-utca 19. szám alól Szent Anna-utca 6. szám alá** helyeztem át. DEZSÓ LÁSZLÓ irodája Szent Anna-utca 6. szám

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy
Liget 17.